

รูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน The Development of High Performance Organization Model for Extra Large Secondary Schools under Office of the Basic Education Commission

อาจารย์จตุพร งามสงวน, ดร.สุพัตนา หอมบุปผา

Chatuphorn Ngamsanguan, Dr.Suphatthana Hormbooppha

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย ๑) เพื่อศึกษาองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ๓) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ การวิจัยมีวิธีการดำเนินการด้วยการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สอบถามผู้บริหารสถานศึกษา และครู จัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ และประเมินรูปแบบโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ๓๓ คน และครู ๓,๓๕๕ คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ๙ คน ครู ๓๔๒ คน และผู้เชี่ยวชาญการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ๑๐ คน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสังเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ และแบบประเมินรูปแบบ สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ความเรียง ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีผลการวิจัยพบว่า ๑) องค์ประกอบการพัฒนาขององค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมี ๙ องค์ประกอบ ได้แก่ การมองภาพอนาคต การกำหนดกลยุทธ์ปฏิบัติงาน การจัดกระบวนการและทรัพยากร การสนับสนุนบุคลากรและทีมงาน การใส่ใจสวัสดิการนักเรียน การดูแลผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดการองค์ความรู้ การมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และการสืบสานผลลัพธ์ความสำเร็จ ๒) ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานพัฒนาองค์การให้มีลักษณะเป็นองค์การสมรรถนะสูง ผลการตรวจสอบการสร้างรูปแบบ มีความเป็นประโยชน์ (ร้อยละ ๑๐๐.๐๐) มีความเป็นไปได้ (ร้อยละ ๑๐๐.๐๐) มีความเหมาะสม (ร้อยละ ๙๐.๐๐) มีความถูกต้อง (ร้อยละ ๑๐๐.๐๐) ๓) ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะ

สูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และ ด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$)

คำสำคัญ : องค์การสมรรถนะสูง, โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ, รูปแบบการพัฒนา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the composition of high performance organization for extra-large secondary schools under the Office of the Basic Education Commission, 2) to create the development model of high performance organization of extra-large secondary schools, and 3) to evaluate the development model of high performance organization for an extra-large secondary schools. The research procedures by related documents research, interview from educational institution administrators, inquiry from educational institution administrators and teachers, connoisseurship, and evaluate the model by people involved. The population in this research comprised 33 educational institution administrators and 3,355 teachers. The sample groups were 9 educational institution administrators, 342 teachers and, and 10 experts to attend connoisseurship. The research tools are synthesis document form, interview form, questionnaire, connoisseurship record form, and model evaluation form. The data were analyzed by content analysis techniques, frequency, percentage, mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D). The results were indicated below 1) The composition for the development of high performance organizations for extra-large secondary schools comprised 9 components: Future vision, Strategy determine, Procedure design, Team support, Student attend, Stakeholder care, Knowledge polish, Academic excellent, and Resultant sustain. 2) Creation effects in the model are consistent with operational guidelines to develop organization as a high performance organization. The results of the model examination concluded that the model had utility (percentage = 100.00), feasibility (percentage = 100.00), propriety (percentage = 90.00) and accuracy (percentage = 100.00) 3) The result of evaluation of the model found that it was of high quality in terms of utility ($\bar{X} = 4.07$), feasibility ($\bar{X} = 4.48$), propriety ($\bar{X} = 4.40$) and it was of highest quality in terms of accuracy ($\bar{X} = 4.63$).

Keywords: High Performance Organizations, Extra-large secondary schools, The development model

บทนำ

โลกในปัจจุบันเป็นสังคมแบบ “โลกาภิวัตน์” หรือภาษาอังกฤษที่เรียกว่า “Globalization” ซึ่งมีฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเป็นพลังขับเคลื่อนสังคม ทำให้เกิดการไหลของข้อมูลส่งผลกระทบต่อระบบสิ่งแวดล้อม ประชากร เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม อย่างมากมาย แล้วแผ่ขยายออกเป็นวงกว้าง ประชากรโลกจะต้องรู้จักวิธีการปรับตัวเพื่อดำรงอยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ด้วยเครื่องมือการสื่อสารที่รวดเร็ว การเกิดสังคมความรู้ยุคข่าวสารข้อมูล ผ่านระบบอีเมล อินเทอร์เน็ต และเวปไซด์เว็บ ข่าวสารความรู้ข้อมูลจึงเข้าถึงประชาชนได้อย่างง่ายดาย และเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดการพัฒนาของภูมิปัญญา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การกระจายความรู้ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้และเรียนรู้มากขึ้น สังคมโลกกลายเป็นสังคมแห่งความรู้ (Knowledge based society)^๑ ประเด็นที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง คือ ประชาชนคนไทยเตรียมพร้อมสำหรับการเป็นส่วนหนึ่งของโลกยุคโลกาภิวัตน์แล้วหรือยัง เราทุกคนจะรับมือ ปรับตัว และอยู่ภายใต้การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ได้อย่างไร วิถีทางที่น่าจะเป็นไปได้ ก็คือ ทุกประเทศทั่วโลก ทุกองค์กรทั่วโลก ทุกกลุ่มคนทั่วโลกหรือแม้กระทั่งทุกคนทั่วโลก จะต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ โดยพยายามเร่งพัฒนาแนวทางที่จะสามารถรับมือกับปัญหานี้ได้ ก็คือการเร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human resource development) เพื่อสร้างศักยภาพด้านทุนมนุษย์ (Human capital) ให้เกิดขึ้นในทุกๆ ระดับของสังคม^๒ เพราะโลกมาจากการรวมตัวกันของทุกระดับสังคมที่ล้วนมีความแตกต่างกันไป ซึ่งความแตกต่างนี้มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน คือ ทุกระดับของสังคมย่อมมีทรัพยากรมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมเสมอ การเตรียมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญของการเตรียมความพร้อม ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งควรเตรียมความพร้อมด้วยการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของตัวบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดขึ้นมาจากการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต^๓

ด้วยเหตุนี้ ทำให้เกิดระบบการศึกษาขึ้นในประเทศไทยและมีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ด้วยการจัดการศึกษาโดยกระทรวงศึกษาธิการ ในปัจจุบันการศึกษาของประเทศไทย มีการศึกษา ๓ รูปแบบ ได้แก่

^๑ อารีย์ นัยพินิจ, ภัทรพงษ์ เกริกสกุล, ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร, “การปรับตัวภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ Adjustment under Globalization”, วิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๗): ๑-๗.

^๒ วันชัย สุขตาม, “การพัฒนาทุนมนุษย์วิถีพุทธในยุคโลกาภิวัตน์ : รูปแบบและแนวทางปฏิบัติ”, วารสารมหาวิทยาลัยวิชาการ, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๘): ๑๑๗.

^๓ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๑๖ ตอนที่ ๗๔ ก (สิงหาคม ๒๕๔๒): ๑-๑๙.

การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อย่างไรก็ตาม ในการจัดการศึกษาของประเทศไทยถูกมองว่าล่าช้าและล้าหลังเสมอมา กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เปิดเผยในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อมูลพบว่า เด็กไทยมีระดับเขาวนปัญญา ๙๘.๕๙ ซึ่งต่ำกว่าค่ามัธยฐานของเขาวนปัญญาทั้งโลกที่ระดับ ๑๐๐.๐๐ โดยเด็กไทยภาคตะวันออกมีระดับสติปัญญาน้อยที่สุด สูงขึ้นมาจึงเป็นภาคใต้ และภาคกลางตามลำดับ^๕ จากสถิติดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า การจัดการศึกษาของไทยยังไม่บรรลุตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาได้ เพราะยังมีประชากรวัยเรียนบางส่วนที่ยังคงไม่ได้เข้ารับการศึกษาระบบ และประชากรวัยเรียนจะลดจำนวนลงอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นประชากรในช่วงวัยรุ่น จากแง่มุมทางด้านจิตวิทยาและงานวิจัยหลายๆ ฉบับ พบว่าในช่วงวัยของมนุษย์นั้น วัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุดคือ ช่วงวัยรุ่น^๖ เหตุใดจำนวนประชากรวัยเรียนช่วงวัยรุ่นจึงลดลงเป็นลำดับ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย มีการแบ่งขนาดของโรงเรียนออกเป็น ๔ ขนาด ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ยิ่งมีความน่าสนใจมากขึ้นเมื่อมีการพิจารณาที่จำนวนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดต่างๆ กับความสัมพันธ์ของจำนวนนักเรียน กล่าวคือ โรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน ๒,๓๖๑ โรง จำแนกแบ่งออกเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน ๑,๐๔๙ โรง (มีนักเรียนจำนวน ๒๗๔,๐๗๑ คน) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จำนวน ๗๗๗ โรง (มีนักเรียนจำนวน ๖๔๖,๒๘๖ คน) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน ๒๗๒ โรง (มีนักเรียนจำนวน ๕๒๓,๓๖๘ คน) และจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน ๒๖๓ โรง (มีจำนวนนักเรียน ๘๓๑,๗๑๓ คน)^๗ ซึ่งพิจารณาพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนโรงเรียนน้อยที่สุด แต่มีจำนวนนักเรียนในการจัดการศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาหาแบบการบริหารโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สามารถเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่สังคมโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ให้กับนักเรียนได้ ดังนั้น โรงเรียนจึงควรเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะเพียงพอ หรือมีสมรรถนะสูง เนื่องจากองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงนั้นย่อมทำให้การพัฒนาการเรียนสามารถประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนได้ในระยะยาว

^๕ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, “ระดับเขาวนปัญญา”, [ออนไลน์], (แหล่งที่มา) : <https://th.wikipedia.org/wiki/ระดับเขาวนปัญญา>, [มกราคม ๒๕๕๘]

^๖ เมธาวิ อุดมธรรมานุภาพ, เรียงชัย หมื่นชนะ, “การสร้างและพัฒนาแบบความคิดเชิงเหตุผลตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อลดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ”, วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธ, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๘) : ๘๑.

^๗ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, “ข้อมูลโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สมบ ปี ๒๕๕๘”, [ออนไลน์], (แหล่งที่มา) : <http://www.bopp-obec.info/home//สมบม2558>, [พฤศจิกายน ๒๕๕๘]

รูปแบบการบริหารแบบใดที่จะทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นโรงเรียนที่มีลักษณะเป็นองค์การสมรรถนะสูง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศึกษาให้ผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพได้ตามบริบทของความแตกต่างกันได้ โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ในเขตภาคเหนือ ที่รองรับจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่ทำการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานโรงเรียนสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ให้เป็นโรงเรียนสมรรถนะสูงตามมิติของการบริหารงานองค์การสมรรถนะสูง ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายแห่งการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาองค์ประกอบองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาองค์ประกอบองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญขององค์การสมรรถนะสูง โดยการวิเคราะห์ การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร ที่มีลักษณะเป็นตารางบันทึกการตรวจสอบและสำรวจองค์ประกอบองค์การสมรรถนะสูงโดยการทำเครื่องหมาย วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสารพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญต่างๆ ขององค์การสมรรถนะสูงที่ปรากฏอยู่ในตารางบันทึกการตรวจสอบ และสำรวจองค์ประกอบองค์การสมรรถนะสูง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าสถิติในการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

๒. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญขององค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และการตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู

๒.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญขององค์การสมรรถนะสูง โดยการสัมภาษณ์จากผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคเหนือ ที่มีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้เกณฑ์พิจารณาคัดเลือก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตภาคเหนือ ที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดของแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (จำนวน ๙ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๙ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาแบบมีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพิจารณาจากความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับองค์ประกอบองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์แบบความเรียง และค่าฐานนิยม

๒.๒ เก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญของการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการตอบแบบสอบถามมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับระดับความสำคัญองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน ๓๕๑ คน ที่มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธี การสุ่มแบบง่าย คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (ผู้วิจัยเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างจาก ๓๔๖ คน ที่ได้มาจากการเปิดตารางสำเร็จรูปเป็น ๓๕๑ คน เพื่อให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จำนวนเท่ากันในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขตภาคเหนือ ๙ เขตพื้นที่การศึกษา ได้จำนวน ๓๙ คน ในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู แบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และเก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็น สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๓. นำข้อมูลที่ได้รับมาจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และจากการสอบถาม มาประมวลผลให้เป็นสารสนเทศ โดยการสังเคราะห์รวมเข้าด้วยกันเพื่อนำมาเป็นสารสนเทศพื้นฐาน สำหรับใช้ในการยกร่างรูปแบบในขั้นตอนต่อไป โดยใช้แบบสรุปข้อมูลสารสนเทศองค์ประกอบองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ที่ได้มาจากการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ และการสอบถาม ดังกล่าวข้างต้น

ขั้นตอนที่ ๒ การสร้างรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. การยกร่างรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสารสนเทศพื้นที่ฐานที่ผ่านการหลอมรวมโดยการศึกษาวเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลของการสัมภาษณ์ และผลการตอบแบบสอบถาม จากข้อมูลในขั้นตอนที่ ๑ นำมาใช้เป็นกรอบในการยกร่างรูปแบบ เพื่อนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทำการตรวจสอบความครอบคลุมตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงและให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยทำการปรับปรุง เพื่อแก้ไขร่างรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามข้อเสนอแนะ

๒. ขั้นตอนการตรวจสอบ ร่างรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นการทำการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนา ๔ ด้าน ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องของร่างรูปแบบ ทำการคัดเลือกกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างและพัฒนารูปแบบที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำแนกออกเป็น ๕ กลุ่ม ได้แก่ นักวิชาการ อาจารย์ระดับอุดมศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๐ คน เพื่อเข้าร่วมการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ และแบบตรวจสอบร่างรูปแบบ ทำการบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ บันทึกผลตรวจสอบ วิพากษ์ วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ความเรียง ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๓. การปรับปรุงและแก้ไขร่างรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการแก้ไข ตามข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ให้มีความครอบคลุมและเหมาะสมมากยิ่งขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามองค์ประกอบสำคัญของการองค์การสมรรถนะสูง และเป็นไปตามองค์ประกอบของรูปแบบ ให้ได้รูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีลักษณะความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนการวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรฐานประเมินรูปแบบเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้าน

ความถูกต้อง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน ๕ คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ด้วยการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคเหนือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ เพื่อทำการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ในด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ที่มีต่อรูปแบบการพัฒนารูปแบบการสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ความเรียง ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัย รูปแบบการพัฒนารูปแบบการสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการศึกษา ดังนี้

๑. ผลการศึกษารูปแบบองค์ประกอบองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ มีจำนวน ๙ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) การมองภาพอนาคต (Future vision) องค์ประกอบการมองภาพอนาคต มีประเด็นสำคัญในการพัฒนาการบริหารงานตามองค์ประกอบ ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ ความสมบูรณ์ของวิสัยทัศน์ ความรู้ความสามารถของผู้บริหาร และทีมการบริหาร ๒) การกำหนดกลยุทธ์ปฏิบัติงาน (Strategy determine) องค์ประกอบการกำหนดกลยุทธ์การปฏิบัติงาน มีประเด็นหลักในการพัฒนาการบริหารงานอยู่ใน ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ ๓) การจัดกระบวนการและทรัพยากร (Procedure design) องค์ประกอบการจัดกระบวนการและทรัพยากร มีประเด็นของการพัฒนาการบริหารงาน ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ การออกแบบกระบวนการและจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติงานตามกระบวนการและตรวจสอบ และการประเมินผลตามกระบวนการ ๔) การสนับสนุนบุคลากรและทีมงาน (Team support) องค์ประกอบการสนับสนุนบุคลากรและทีมงาน มีประเด็นสำหรับการพัฒนาการบริหารงานอยู่ใน ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ การวางแผนการจัดการบุคลากรล่วงหน้า การประเมินผลการปฏิบัติงานและการจัดสวัสดิการ และการสื่อสารถ่ายทอดงาน ๕) การใส่ใจสวัสดิการนักเรียน (Student attend) องค์ประกอบการใส่ใจสวัสดิการนักเรียน มีประเด็นสำหรับการพัฒนาการบริหารงานที่สำคัญ ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ การเตรียมความพร้อมแก่นักเรียน การส่งเสริมความรู้ความสามารถของนักเรียน

และการให้ความสำคัญต่อข้อมูลความคิดของนักเรียน ๖) การดูแลผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder care) องค์ประกอบของการดูแลผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีประเด็นในการพัฒนา ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ การจำแนกกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดการกับข้อมูลที่ได้มาจากกลุ่มของผู้รับบริการและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกระบวนการให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๗) การจัดการองค์ความรู้ (Knowledge polish) องค์ประกอบของการจัดการองค์ความรู้ มีประเด็นในการพัฒนางานมี ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ การทำการวัดองค์ความรู้ การวิเคราะห์และจัดการองค์ความรู้ และการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ ๘) การมุ่งสู่ความเป็นเลิศวิชาการ (Academic excellent) องค์ประกอบมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ มีประเด็นการบริหารงาน ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ ความเป็นเลิศของนักเรียน ความเป็นเลิศของบุคลากรครู และความเป็นเลิศของผู้บริหาร ๙) การสืบสานผลลัพธ์ความสำเร็จ (Resultant sustain) องค์ประกอบการสืบสานผลลัพธ์ความสำเร็จมีประเด็นการบริหารงาน อยู่ใน ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ ผลลัพธ์ตามมิติการบริหารนโยบาย ผลลัพธ์ตามมิติการบริหารความสัมพันธ์ และผลลัพธ์ตามมิติการบริหารความสำเร็จ

๒. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูง มีผลการดำเนินการ ดังนี้

๑. ผลการยกร่างรูปแบบประกอบด้วยองค์ประกอบองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๙ องค์ประกอบและมิติของการบริหารงาน ๓ มิติ ได้แก่ มิติการบริหารนโยบาย มิติการบริหารความสัมพันธ์ และมิติการบริหารความสำเร็จ ร่างรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการดำเนินการตามลำดับของมิติการบริหารงาน โดยมีความคาดหวังในความสำเร็จจำแนกตามมิติของการบริหารงาน พิจารณาความชัดเจนสมบูรณ์ของวิสัยทัศน์ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่ถูกต้องครอบคลุม เกิดการถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติได้ มีกระบวนการมีการจัดการที่เหมาะสม ส่งเสริมบุคลากรรอบด้าน ดูแลผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมความสามารถของนักเรียน จัดการองค์ความรู้ และนำไปใช้ประโยชน์ได้ สร้างความเป็นเลิศแก่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

๒. ผลตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ซึ่งร่างรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีผลของการตรวจสอบรูปแบบ ดังนี้ รูปแบบเป็นประโยชน์ (ร้อยละ ๑๐๐.๐๐) รูปแบบมีความเป็นไปได้ (ร้อยละ ๑๐๐.๐๐) รูปแบบมีความเหมาะสม (ร้อยละ ๙๐.๐๐) รูปแบบมีความถูกต้อง (ร้อยละ ๑๐๐.๐๐)

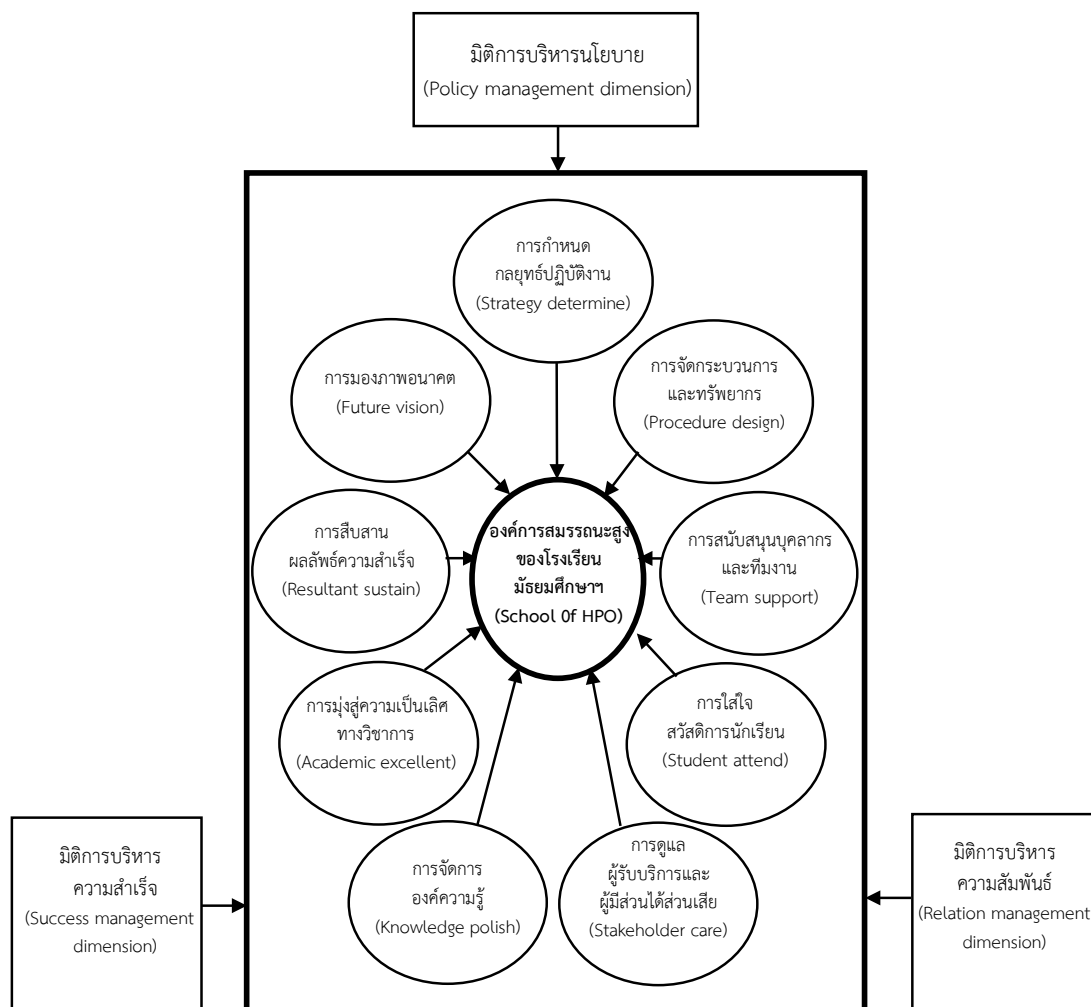
๓. ผลการแก้ไขรูปแบบการพัฒนางานองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามข้อเสนอแนะ และสารสนเทศจากการสัมมนา อิงผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้รูปแบบที่มีความครอบคลุมและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงและมีลักษณะตามองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย คำชี้แจงในการใช้งานรูปแบบ ส่วนที่ ๑ แนวคิดและความสำคัญของรูปแบบ ส่วนที่ ๒ รูปแบบและคำอธิบายรูปแบบ และส่วนที่ ๓ แนวทางการใช้งานรูปแบบประกอบด้วย การวางแผนตามมิติการบริหารงานของรูปแบบ กระบวนการพัฒนามตามองค์ประกอบองค์การสมรรถนะสูงของรูปแบบ เป็นกระบวนการพัฒนาที่เริ่มต้นการพัฒนาตั้งแต่ องค์ประกอบที่ ๑ ถึงองค์ประกอบที่ ๙ และการพิจารณาการดำเนินงานตามลักษณะการพัฒนางานองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษประกอบด้วย เจาะใจความสำเร็จของการพัฒนา องค์การสมรรถนะสูง และแบบประเมินสมรรถนะการพัฒนางานองค์การสมรรถนะสูง

๓. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนางานองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประเมินรูปแบบการพัฒนางานองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการประเมินรูปแบบด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๓$) ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๘$) ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๐$) และมีผลการประเมินด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๖๓$)

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนภาพที่ ๑ รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทสรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทสรุปและอภิปรายผล ดังนี้

๑. ผลการศึกษาองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบ จำนวน ๙ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) การมองภาพอนาคต ๒) การกำหนดกลยุทธ์ปฏิบัติงาน ๓) การจัดกระบวนการและทรัพยากร

๔) การสนับสนุนบุคลากรและทีมงาน ๕) การใส่ใจสวัสดิการนักเรียน ๖) การดูแลผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๗) การจัดการองค์ความรู้ ๘) การมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และ ๙) การสืบสานผลลัพธ์ความสำเร็จ

๒. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบได้รับการสร้างและการตรวจสอบรูปแบบจากการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ ตามองค์ประกอบของรูปแบบทำให้ได้รูปแบบที่มีความเป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความถูกต้อง สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานพัฒนาองค์การให้มีลักษณะเป็นองค์การสมรรถนะสูง

๓. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีผลการประเมินด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และมีผลการประเมินความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีคุณสมบัติของการเป็นองค์การทางการศึกษา ซึ่งองค์การทางการศึกษานี้มีผลผลิตของกระบวนการ ได้แก่ นักเรียน ดังนั้นการมีองค์ประกอบที่ยังคงลักษณะของความเป็นองค์การ และผสานให้เข้ากับลักษณะเฉพาะของความเป็นโรงเรียน จึงได้เป็นองค์ประกอบ ๙ องค์ประกอบข้างต้น ตามหลักความมีสมรรถนะสูงหรือความเก่งของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาโรงเรียนทั้งภายในและภายนอก มุ่งให้โรงเรียนพัฒนาเป็นองค์การสมรรถนะสูง เน้นการบริหารงานที่ความสอดคล้องเกี่ยวข้องกันขององค์ประกอบทั้งหมด โดยยึดหลักการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาควิชา ฤกษ์เมธ^๓ (๒๕๕๓) พบว่า หัวใจสำคัญของการมีสมรรถนะสูงขององค์กร ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกันขององค์ประกอบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาโรงเรียน ให้มีลักษณะเป็นองค์การสมรรถนะสูงที่มีความเฉพาะเจาะจง และเป็นองค์ประกอบที่ค้นพบ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ได้แก่ การใส่ใจสวัสดิการนักเรียนและการมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบที่มีความน่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้ การใส่ใจสวัสดิการนักเรียน เป็นการค้นหาแนวทางเพื่อที่จะทำให้นักเรียนที่เป็นทั้งสมาชิกในองค์การ เป็นทั้งผู้รับบริการ และเป็นทั้งผลผลิตจากกระบวนการของโรงเรียน ผลที่ได้รับจากการวิจัย พบว่า การใส่ใจสวัสดิการนักเรียน มุ่งเน้นสร้างความพึงพอใจ สร้างรู้สึกความปลอดภัยให้เกิดขึ้นกับนักเรียน หล่อหลอมให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เชื่อมั่นและศรัทธาต่อโรงเรียน มุ่งหวังให้นักเรียนมีความพร้อมต่อการเรียนรู้เรียนรู้ด้วยตนเองได้เต็มที่ตามศักยภาพ ค้นพบความสามารถของตนเอง ส่งเสริมการแข่งขัน และให้ความ

^๓ ภาควิชา ฤกษ์เมธ, “องค์การที่มีสมรรถนะสูงในองค์การภาครัฐ : ตามมุมมองของทฤษฎีโครงสร้างตามสถานการณ์และแนวคิดด้านวัฒนธรรม”, วิทยาการจัดการ, ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-ธันวาคม ๒๕๕๓) : ๓๓-๔๖.

สำคัญกับความคิดเห็นของนักเรียน งานหลัก ได้แก่ เตรียมความพร้อมให้นักเรียนด้วยปัจจัยพื้นฐานที่เหมาะสมและความปลอดภัย การส่งเสริมความรู้ความสามารถ และการให้ความสำคัญทางความคิดของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเป็นการสร้างความเชื่อมั่นได้ว่า หากนักเรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจแล้ว นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี และนักเรียนควรได้รับการส่งเสริมความรู้ความสามารถด้านต่างๆ ที่มีอยู่แล้วให้พัฒนายิ่งขึ้นหรือเสริมสร้างความสามารถในด้านใหม่ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างต่อเนื่องให้มากที่สุด นำมาซึ่งความเชื่อมั่นที่นักเรียนมีต่อโรงเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ เทพสัมฤทธิ์พร^๙ (๒๕๕๑) พบว่า ส่วนหนึ่งของการพัฒนาตามงานแนวทางการบริหารจัดการองค์การ ให้เป็นองค์การสมรรถนะสูง ประกอบด้วยการเรียนรู้ที่มีอย่างต่อเนื่อง ทบทวนพิจารณา และมุ่งเน้นประชาชนรวมถึงผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ สุพรรณกุล^{๑๐} (๒๕๕๓) พบว่าองค์ประกอบของโรงเรียนสมรรถนะสูงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการนำหลักการตามหลักมิติขององค์การสมรรถนะสูง ประกอบด้วยการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และอีกหนึ่งองค์ประกอบที่มีความน่าสนใจ ที่ค้นพบสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ได้แก่ องค์ประกอบการมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จที่ยอดเยี่ยมให้เห็นได้อย่างชัดเจนในการดำเนินงานของโรงเรียน ทั้งในด้านการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านจัดการเรียนรู้ของครู และด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ที่เป็นต้นแบบในการให้ความรู้และบริการสังคมได้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมุ่งเน้นการสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นโดยเฉพาะความรู้ทางวิชาการ ดังนั้น ความรู้ความสามารถทางวิชาการจึงถือเป็นสิ่งที่แสดงความยอดเยี่ยมในด้านการดำเนินงานของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ American Management Association^{๑๑} (๒๐๐๗) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพล ส่งผลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูง ได้แก่ การมีทักษะและความสามารถของบุคลากรความสามารถในการแข่งขันระดับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจอุตสาหกรรม และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรม

^๙ วราภรณ์ เทพสัมฤทธิ์พร, “การพัฒนาการบริหารจัดการสำนักงานนโยบายและการพลังงานกระทรวงพลังงานสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง”, **สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**, ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-ธันวาคม ๒๕๕๒): ๖๒-๗๕.

^{๑๐} พรทิพย์ สุพรรณกุล, “การพัฒนาแบบโรงเรียนสมรรถนะสูงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน”, **ดุชนิพนธ์ ปรัชญาดุชนิพนธ์**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓), หน้า ๒๘๙-๒๙๓.

^{๑๑} American Management Association, “How to Build a High-Performance Organization”, [ออนไลน์], (แหล่งที่มา) : http://www.amajapan.co.jp/j/pdf/HRI_HIGH-PERFORMANCE_Organization.pdf, [November 2015]

ข้อเสนอแนะ

๑. ปัจจุบันแต่ละโรงเรียนในการดำเนินงานด้านต่างๆ อาจมีลักษณะของการเป็นองค์การสมรรถนะสูงในบางด้านอยู่แล้ว แต่อาจไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดการกับข้อมูลการดำเนินงานที่มีระดับสมรรถนะสูง ให้อยู่ในรูปสารสนเทศ เพื่อให้เกิดการชื่นชมยินดี และรับทราบถึงความสำเร็จร่วมกัน ประโยชน์ต่อการดำเนินงานในอนาคต สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนต่อไป ดังนั้น เพื่อให้การผลักดันโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษให้มีลักษณะเป็นองค์การสมรรถนะสูง ผู้บริหารระดับนโยบาย ผู้บริหารระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จนถึงผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดกิจกรรมกระตุ้นความตระหนักที่แตกต่างออกไปจากเดิม กล่าวคือ จัดการแข่งขันการนำเสนอสมรรถนะของโรงเรียนในด้านต่างๆ เป็นลักษณะ สื่อมัลติมีเดีย เช่น สื่อมัลติมีเดียภาพเคลื่อนไหว ภาพยนตร์สั้นหรือสื่อผสมอินโฟกราฟิก (Infographic) เพื่อการกระตุ้นความสนใจและสร้างความตระหนักต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูงได้ในรูปแบบใหม่

๒. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ควรเป็นต้นแบบโรงเรียนนำร่องในการพัฒนาโรงเรียนให้มีลักษณะเป็นองค์การสมรรถนะสูง ตั้งจุดมุ่งหมายที่แน่วแน่ต่อการเป็นโรงเรียนที่มีลักษณะเป็นองค์การสมรรถนะสูง ทดลองนำรูปแบบการพัฒนาไปปฏิบัติโดยการประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน พร้อมกับการสร้างเครือข่ายโรงเรียนที่มีลักษณะเป็นองค์การสมรรถนะสูงเพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมให้คำแนะนำแก่องค์กรอื่นที่มีความสนใจ

๓. องค์กรภาคธุรกิจที่มีความพร้อม ควรเข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการเป็นองค์การสมรรถนะสูงให้แก่โรงเรียน ซึ่งองค์กรภาคธุรกิจ ย่อมมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างไปจากองค์กรทางการศึกษา ความแตกต่างนี้จะช่วยสร้างความเข้าใจในการเปรียบเทียบผลความสำเร็จ สร้างความแปลกใหม่ให้เกิดขึ้นกับองค์การศึกษา สร้างแรงบันดาลใจและความกระตือรือร้นให้เกิดขึ้นกับบุคลากรและผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ในครั้งนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อโรงเรียน และเป็นประโยชน์ต่อองค์กรภาคธุรกิจ

๔. ลักษณะความเป็นองค์การสมรรถนะสูงในครั้งนี้มีต้นแบบมาจากการพัฒนาการปฏิบัติงานของหน่วยราชการในภาพรวม เน้นที่องค์กรทางการศึกษา จึงทำให้มีมิติการทำงานที่ไม่มุ่งเน้นการแข่งขันกันระหว่างองค์กร และการคงระดับคุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร จึงทำให้เมื่อพัฒนาถึงระยะหนึ่งระบบการทำงานอาจเกิดความหยุดนิ่ง เพราะขาดแรงจูงใจในประโยชน์จากการแข่งขัน ดังนั้น ในการทำวิจัยในครั้งต่อไป ควรนำหลักการองค์การสมรรถนะสูงขององค์กรภาคธุรกิจหรือองค์กรทางราชการอื่น มาร่วมเป็นต้นแบบในการพัฒนา เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่รอบด้านและมีความต่อเนื่อง

๕. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเทคโนโลยีปัจจุบัน ส่งผลต่อการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูง ดังนั้น การวิจัยในครั้งต่อไปจึงควรพิจารณาศึกษารูปแบบการพัฒนาที่มุ่งเน้นในด้านการนำเทคโนโลยีรูปแบบต่างๆ ที่มีความเหมาะสมเข้ามาเป็นหลักในการสร้างรูปแบบ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความแปลกใหม่ มีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพด้านการจัดการข้อมูลสูง

บรรณานุกรม

- ภาคภูมิ ฤกษ์เมธ. “องค์การที่มีสมรรถนะสูงในองค์การภาครัฐ : ตามมุมมองของทฤษฎีโครงสร้างตามสถานการณ์และแนวคิดด้านวัฒนธรรม”, **วิทยาการจัดการ**. ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-ธันวาคม ๒๕๕๓) : ๓๓-๔๖.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒. ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๑๖ ตอนที่ ๗๔ ก. (สิงหาคม ๒๕๔๒) : ๑-๑๙
- เมธาวี อุดมธรรมานภาพ, เริงชัย หมื่นชนะ. “การสร้างและพัฒนารูปแบบความคิดเชิงเหตุผลตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อลดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ”, **วารสารมหาจุฬาริชาการ**. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๘): ๘๑.
- วรารณ เทพสัมฤทธิ์พร. “การพัฒนาการบริหารจัดการสำนักงานนโยบายและการพลังงานกระทรวงพลังงานสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง”, **สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**. ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-ธันวาคม ๒๕๕๒): ๖๒-๗๕.
- วันชัย สุขตาม. “การพัฒนาทุนมนุษย์วิถีพุทธในยุคโลกาภิวัตน์ : รูปแบบและแนวทางปฏิบัติ”, **วารสารมหาจุฬาริชาการ**. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๘): ๑๑๗.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, “**ระดับเขาวนปัญญา**”, [ออนไลน์], (แหล่งที่มา) : <https://th.wikipedia.org/wiki/ระดับเขาวนปัญญา>, [มกราคม ๒๕๕๘]
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. “**ข้อมูลโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สมป ปี ๒๕๕๘**”.
- อารีย์ นัยพินิจ, ภัทรพงษ์ เกริกสกุล, ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร. “การปรับตัวภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ Adjustment under Globalization”, **วิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา**. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๗): ๑-๗.
- American Management Association, “**How to Build a High-Performance Organization**”, [ออนไลน์], (แหล่งที่มา) : http://www.amajapan.co.jp/j/pdf/HRI_HIGH-PERFORMANCE_Organization.pdf, [November 2015]